

22. Цісик В. Значення ансамблевої гри в навчанні скрипки / Володимир Цісик // Пропам'ятна Книга Українського Музичного Інституту в Америці з нагоди п'ятиліття його існування / [накладом УМІ]. – North Franklin 817, Philadelphia 23, Pa : «America», 1958. – С. 30–33.
23. Штокалко З. Кобзарський підручник / Зіновій Штокалко [ред.-упор. А. Горняткевич]. – Едмонтон-Київ : Видавництво Канадського інституту українських студій, 1992. – 347 с.
24. Якименко Ф. Практичний курс гармонії / Ф. Якименко, професор Українського педагогічного інституту ім. М. Драгоманова в Празі. – Прага : Український громадський видавничий фонд, 1925. – 128, [II] с.

В статье впервые актуализируется вопрос методического обеспечения учебного процесса в украинском зарубежье как необходимого элемента национального воспитания. Приведена характеристика и анализ учебников и пособий из специальных музыкальных предметов, которые использовались в украинской западной диаспоре.

Ключевые слова: культурно-образовательная деятельность, учебно-методическое обеспечение, украинская западная диаспора, учебный процесс, музыкальное образование.

In article a raise first question methodical security of educational process at Ukrainian foreign countries how necessary element Ukrainian training. Carried in to practice characteristic and analysis textbook and manual with special music article that used in Ukrainian western diaspora.

Key words: cultural and educational activity, educational and methodical security, Ukrainian western diaspora, educational process, musical educational.

УДК 78.071.1 : 78.08

Ольга Яловенко

ЖАНРОВА ПАЛІТРА ТВОРЧИХ ПОШУКІВ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У СФЕРІ СОЛЬНОЇ ВОКАЛЬНОЇ МУЗИКИ

У статті розглядається жанровий спектр вокальної сольної музики в творчості композиторів української діаспори, серед яких найбільшого поширення здобули жанри обробок українських народних пісень, духовної та патріотичної лірики. Широка жанрова амплітуда вокальних композицій на слова українських поетів визначає провідні ідейно-тематичні концепти та домінуючі особливості жанру в українській музиці зарубіжжя.

Ключові слова: композитори української діаспори, вокальна музика, жанрова палітра, духовна лірика, патріотичні пісні, солоспіви на слова українських поетів.

Музика, створена українськими композиторами за кордоном насамперед належатиме українській культурі, тому повернення і задіяння в гроно мистецьких здобутків багаточисленних зразків мистецтва становить одну з магістральних сторін національного культурологічного процесу, **актуальність** якої полягає і в більш детальному та поглибленому вивченні, оцінці та практичному використанні вокальних творів українських композиторів діаспори в концертно-виконавській, педагогічній та науково-методологічній діяльності.

До цієї теми епізодично зверталися українські та закордонні дослідники (в оглядах, окремих статтях, частково в монографіях про композиторів української діаспори, наприклад, Т.Булат, С.Павлишин, Л.Кияновська, В.Витвицький та ін.), проте, огляду чи розгорненої картини жанрово-стильової палітри вокальної творчості композиторів-діаспорників поки-що не існує. Націотворчі ідеї, втілені через найбільш демократичний жанр пісні отримали специфічне вираження в творчості композиторів української діаспори, збагачуючи національну культуру за межами Батьківщини. З одного боку життя української пісні за кордоном визначалося певними особливостями, пов'язаними з життєдіяльністю та культурними запитами діаспори. З іншого боку – виступає самочинне поширення української вокальної музики в світі.

Серед пануючих музичних жанрів в творчості композиторів української діаспори чільною була хорова та сольна вокальна музика. Роль вокальної музики – консолідує, ретроспективна, громадянсько-соціальна тощо (за І.Бермес) стає одним з найпотужніших засобів утримання, збереження та розвитку національної самоідентифікації народу.

Практично кожен композитор звертався до вокальної музики, плідно продовжуючи багаті національні традиції, розвиваючи рівночасно нові аспекти в даному жанрі. Провідними для митців української діаспори серед жанрів сольної вокальної музики стали обробки народних пісень, широка гама вокальної музики патріотичної тематики, духовна лірика. Два останні жанрові різновиди саме впродовж ХХ-го століття розвивалися насамперед в творчості композиторів діаспори, поскільки, виходячи з умов соціально-політичної системи, дані жанри були практично під забороною або тотальним ідеологічним тиском.

Так, *сольні обробки народних пісень* засвідчували специфіку композиторського мислення та ставали мірилом національного самовизначення багатьох композиторів українського зарубіжжя. Слід зазначити, що це чи не найпоширеніший жанр в каноні української музики в цілому, адже його інтерпретації є у великій мірі не лише базовими у вокальній музиці (сольній, ансамблевій чи хоровій), але стали потужним ґрунтом і для інструментальної музики. Щодо спостережень над цим жанром, то його етимологія, теорія та методологічний ракурс не є ще вповні осмислені українським музикознавством, і заслуговують на окреме фундаментальне дослідження. Адже, починаючи від М.Лисенка, сольна обробка народної пісні (прототипи якої зустрічаються значно раніше) набирає в українській музиці статусу іманентного жанрового виду. Сольні обробки народних пісень зустрічаємо в творчості багатьох композиторів – В.Барвінського, С.Людкевича, Л.Ревуцького. Б.Лятошинського. В плеяді українських композиторів він здобув тривку та професійну основу, і, породивши немало шедеврів, став свого роду емблематичним знаком музичної національної культури, плідно розвиваючись впродовж всього ХХ-го століття не лише на Україні, але й далеко за її межами. Навдивовижу багато представлений цей жанр у творчості композиторів діаспори, через який, ймовірно, і виявляються характерні психо-ментальні ознаки митців діаспорного типу.

Прослідковуючи хоча б кількісну динаміку саме цього жанру в музичній творчості композиторів української діаспори вимальовується об'ємна картина його існування. У вокальній сольній музиці до нього зверталися практично всі композитори, виявляючи при цьому власні стильові інтенції та бачення автентичних джерел. Аналіз творів даного жанру покликаний виявити не лише способи та авторські методи роботи з фольклорними першоджерелами, але локалізувати співвідношення індивідуального композиторського та автентичного начал в українській закордонній музиці.

Непересічним явищем для виповнення української музики будуть сольні обробки народних пісень композиторів-діаспорників, представників різних типів та еміграційних хвиль, які, окрім того, репрезентуватимуть найперше власні регіони України. Це і В.Витвицький, В.Грудин, М.Федорів, З.Лисько, П.Печеніга-Углицький, В.Шуть, Р.Придаткевич, М.Фоменко (США); В.Березовський (Польща), А.Гнатишин (Австрія), Г.Држезький (Туркменістан), П.Сениця, М.Чайкін, В.Кікта (Росія), В.Стон Балтарович (Чехія), Є.Турула (Канада) тощо.

Серед цікавих аспектів в даній площині дослідження постають проблеми локального автентизму, наприклад М.Бойченко (Румунія) – обробки буковинських народних пісень. Він є також упорядником збірника «150 буковинських народних пісень»; Я.Бігдай (Грузія) видав 14 випусків «Пісні кубанських і татарських козаків» для голосу з ф-но, 5 з яких – українські; О.Дутко (Чехія) – обробки народних пісень, серед яких особливо популярною стали «Карпатські косиці». Сольні обробки народних пісень знаходимо і в аурі бандурного мистецтва, які представляють Г.Китастиий (США), Б.Волянська (Німеччина-США) та З.Штокалко (США), автори сольних обробок багатьох козацьких дум. Свого роду відкриттям є наявність даного жанру в творчості відомого піаніста Ф.Блюменфельда (Москва) – «Обробки українських пісень для голосу з фортепіано» та знаменитого теоретика, вчителя М.Леонтовича Б.Яворського, серед небагаточисленних композиторських творів якого знаходяться сольні обробки українських пісень.

Широкий спектр жанрів включатиме також національна *патріотична лірика*. В силу історичних подій саме цей жанр вокальної музики зазнав найважчих поневірянь від пануючих ідеологічних систем. Подібно до хорових жанрів даного спрямування, велика частина пісенного матеріалу була просто вилучена, заборонена або з підставленими новими текстами оспівувала нові ідеали. І лише в творчості композиторів-емігрантів збереглися первинні ознаки власне патріотичної лірики, насамперед нелегкого періоду національних змагань. Серед авторів цих пісень відомі на батьківщині композитори, які, свого часу були безпосередніми творцями історичних пісень, що ставали в процесі ініціалізації народними, поповнюючи жанри фольклору так званими піснями літературного походження. Ці композитори продовжили свою діяльність і за кордоном. Серед них –

М.Гайворонський, який опрацював збірку «Стрілецькі пісні» для голосу з фортепіано. «30 військових пісень» для голосу з фортепіано належать В.Безкоровайному. Продовжував працювати за кордоном і один з активних сподвижників стрілецької пісні Р.Купчинський.

У творчості композиторів діаспори появлялися зразки патріотичної лірики, які ставали хітами українців-емігрантів, а згодом, потрапивши на Україну, повнили її «золотий національний пісенний фонд». Яскравим прикладом може слугувати знаменита пісня М.Фоменка «Моя Україно».

Духовна лірика знайшла своє втілення майже винятково в творчості діаспорних митців і становитиме незаперечно цінну жанрову сферу української вокальної музики. Це ще один знаковий жанр композиторів української композиторської діаспори. Саме він стане суттєвим доповненням до загальної картини української вокальної музики, виповнюючи одну з архетипних та архиважливих сфер національної культури в цілому. В даному жанрі спостерігається дві провідні сфери – духовна лірика містичного порядку (молитви, гимни на релігійні тексти та тексти духовних осіб чи святих) та переплавлення з народно-релігійною тематикою в сфері воцерковлення автентичних зразків колядок та щедрівок, великопісних пісень тощо. Тут постає і традиція паралітургічної музики (псаломи, коляди, обробки ірмолійних наспівів), яка є по-суті основою хорових жанрів подібного спрямування, що знайшли своє втілення у сольній вокальній музиці.

Одними з найяскравіших та найбільш відомих і популярних стали твори І.Соневицького [12]. Його «Canti spirituali» та 10 пісень-молитов для голосу і фортепіано здобули собі заслужене визнання та увійшли в репертуар багатьох співаків не лише за кордоном, але і на Україні. Р.Придаткевичу належить цікавий та непересічний «Цикл пісень на слова Францизка Асизького» для голосу з фортепіано. Виділяється в даному ракурсі і творчий доробок М.Федоріва (США), який є автором багаточисленних творів на дану тематику: «Українські релігійні пісні» для голосу з фортепіано у 2-х частинах (1960), його ж «Коляди» (1985), «Щедрівки, веснянки, гаївки» у 2-х циклах (1985). В цілому М.Федорів є автором більше 300 церковних пісень (і сольних, і хорових). До даного жанру належатимуть також Пісні з церковної композиції «Діва Марія» М.Фоменка. Безперечним мірилом творчих пошуків та кристалізації духовної пісні у її сольному та хоровому викладі слугуватиме творчість А.Нікодемівича та А.Гнатишина.

Звернення до української поезії стало одним з визначних показників національної самоідентифікації багатьох композиторів. При дослідженні даного ракурсу жанру сольної вокальної музики постають проблеми насамперед порівняльного типу, оскільки, саме тексти українських поетів були і мірою національної *самовизначеності* українських композиторів радянського періоду. Провідними тематичними блоками можна у цій сфері визначити наступні: а) Шевченкіана у вокальній музиці композиторів українського зарубіжжя; б) втілення у сольній вокальній музиці поезії класиків української літератури (Лесі Українки, І.Франка, Ю.Федьковича) в творчості композиторів-діаспорників; в) особливо цікавими є твори на слова українських поетів ХХ ст. у прочитанні композиторів української діаспори у сольній вокальній музиці, де знайшли своє відображення заборонені чи замовчувані радянською владою тексти багатьох видатних поетів, що відіграло своєрідну компенсаторну функцію в загальномистецькому процесі розвитку українського солоспіву.

Шевченкіана у вокальній музиці композиторів українського зарубіжжя стала по-суті мірилом національної визначеності, адже Т.Шевченко як національний символ України став ключовою фігурою в творчості замалим чи не кожного українського мистця. Не є, очевидно, винятками і композитори-діаспорники, національна спрямованість творчості яких є багато в чому навіть більш загострена та імпульсивніша. Багато з шевченківських тем знайшли своє відображення у вокальних творах З.Лиська, В.Безкоровайного, І.Соневицького, І.Білогруда, М.Фоменка, В.Шуця, В.Грудина (США), С.Туркевич-Лукиjanович (Англія), І.Мацієвського (Росія), О.Бобикевича, Г.Дяченка (Чехія) – цикл «Червоний мак», Ф.Євсєєвського (Франція), які репрезентують в своїй творчості об'ємні шевченкіани.

Серед яскравих окремих творів назвемо: П.Щуровський «Ой, маю я оченята», Я.Бігдай «Тополя», «Ой, сяду я під хатою». Цікаво, що у знаменитого радянського композитора-пісняра З.Дунаєвського. (Росія), який починав свій творчий шлях на Україні є солоспів «Над Дніпровою сагою» на слова Т.Шевченка.

Особливо популярним в творчості композиторів-емігрантів став жанр мелодекламації, ймовірно пов'язаний з художнім читанням шевченкових текстів на різноманітних мистецьких акціях (ця традиція міцно вкоренилася від початків шевченківських свят і тримається досьогодні, і на Україні, і в середовищі діаспори). Так до цього жанру зверталися С.Спех, Є.Турула (Канада) - «Реве

та стогне Дніпр широкий», Л.Гладилович - «Хустина», В.Безкоровайний - мелодекламації «Минають дні», «Тополя» (йому належить також романс «Думи мої»).

В творчості композиторів-діаспорників виникає цікавий різновид сольної та ансамблевої вокальної музики, продиктований власне поезією Т.Шевченка – це вокально-інструментальні поеми для голосу з фортепіано, а також для голосу і оркестру чи ансамблю. Це твори З.Лиська (США) – Поема «Катерина» для тенора, баритона і басу; Л. Мельника (Німеччина) – Поема «Послання і мертвим, і живим» - для сопрано соло та інструментального ансамблю.

Безперечно, що після творчого імпульсу М.Лисенка, який чи не вичерпно виявив багату палітру шевченківських тем та образів у жанрі солоспіву, моделюючи при цьому і провідні типи музичних вокальних жанрів та цілої плеяди композиторів першої третини ХХ ст., композитори української діаспори по-суті продовжували розвивати та збагачувати національні традиції цієї знакової сфери української музики.

Поезія класиків української літератури (Лесі Українки, І.Франка, Ю.Федьковича та ін.) в творчості композиторів-діаспорників також посідає вагомe місце. Не менш цікавими та своєрідними є сольні вокальні прочитання класиків української літератури митцями ХХ століття, в тому числі тих, які творили в системі інших культур. Безперечно, що великою популярністю серед композиторів діаспори користувалася Леся Українка (яка посідає наступне після Т.Шевченка місце у вокальній сольній музиці). До її віршів зверталися В.Стон-Балтарович («Зелені гори»), В.Шуть, С.Спех (вокальні цикли «Сім струн»), І.Вовк (Бразилія) - Цикл пісень на слова Лесі Українки, О.Бобикевич, В.Грудин, В.Кіпа (автор 9 романсів на слова Лесі Українки), Г.Дяченко та багато інших.

Знайшли своє втілення в жанрах вокальної музики і поезії Івана Франка в творчості В.Шуця, О.Бобикевича, В.Грудина, Л.Гладиловича, якому належить, зокрема, мелодекламація «Україна». Поезії М.Шашкевича знайшли своє втілення в творчості С.Спека – солоспіви «Дністровянка», «Думка», «Туга за милою». М.Бойченко (Румунія) написав цикл пісень на слова Ю.Федьковича.

Твори українських поетів ХХ ст. у прочитанні композиторів української діаспори у вокальній музиці знайшли широкий відгук. Ця сторінка діяльності українських композиторів зарубіжжя, як було вказано вище, є особливою, оскільки виконує знову ж таки вагому компенсаторну функцію щодо вокального мистецтва національного порядку. Адже, безліч заборонених, замовчуваних та розстріляних геніїв українського поетичного слова не мали в силу тотальних ідеологічних заборон дотичності до музичних втілень. І саме композитори діаспори оживляли в звуках поезії, майже незнаних на батьківщині кращих її синів. Ранній П.Тичина, Б.-І.Антонич, В.Симоненко, І.Багрянний, Є.Плужник, Г.Чупринка, Б.Лепкий, М.Філянський та багато інших поетів знайшли своє втілення в композиторській практиці [14]. Цікаво, що плеяда поетів радянського часу також цікавила композиторів-діаспорників, які зверталися до творчості особливо В.Сосюри, М.Рильського, Ліни Костенко.

Створюючи вокальні цикли на тексти сучасних українських поетів, композитори вповні виявляють власну творчу манеру, дають своєрідні та непересчні прочитання багатьох поезій, часто вперше задіюючи їх у сферу вокальної музики. Серед найскравіших зразків циклічних вокальних композицій: І.Соневицький (США) – вокальний цикл «Зелена Євангелія» на слова Б.-І.Антонича, солоспів «Україні» на сл.В.Симоненка; Л.Грабовський (США) – вокальний цикл «Передвістя світла» – 6 поем на слова В.Барки for Soprano Voice, Clarinet, Violin, and Piano (also YAMAHA DX-7 Synthesizer) (1992), 8 віршів на тексти М.Воробйова для голосу і камерного ансамблю «І буде так»; В.Сидоренко (Канада) – вокальний цикл «Акварелі» на слова Г.Чупринки; В.Зубицький (Італія) – «Цикл на слова Ліни Костенко». До творчості сучасних українських поетів звертається і В.Кіпа (США), створюючи цикли пісень «Україні» на слова В.Хойнацького, «Чотири пісні» на слова В.Лесич.

До творчості маловідомих та заборонених на Україні поетів зверталися В.Безкоровайний (США), який вперше інтерпретує контрверсійну поезію П.Тичини «Скорботна мати», йому належить і солоспів «Квітневий луг». В.Безкоровайний створює на еміграції гімн-присвяту «Народним лицарям» на слова О.Олеся. О.Бобикевич (Німеччина) звертається до текстів Б.Лепкого, О.Олеся, М.Філянського, М.Кибальча. М.Фоменко (США) є автором романсів на слова П.Тичини, Я.Славутича, В.Сосюри «Любть Україну», І.Багряного «Ми об'їхали Землю навколо»; Ф.Якименко – «В пісні – муки», «Ти не дивуйсь», «Не залететься співом серце» на слова О.Олеся; В.Шуть (США) пише пісні на слова М.Рильського, П.Тичини, О.Олеся. Представник наймолодшої генерації, народжений за кордоном, Джон Сембрат (США) активно працює в жанрі солоспіву,

звертаючись до поезій Б.Стефанишин, Є.Плужника, Б.Грінченка. Композитор і фольклорист І.Мацієвський (Росія) має в творчому доробку романси на слова І.Драча. Одним з провідних композиторів-піснярів діаспори є Б. Весоловський (Канада), який створив понад 130 пісень на слова О.Олеся, В.Сосюри, В.Симоненка, М.Рильського. Як бачимо, особливою популярністю користується серед українських композиторів діаспори творчість неперевершеного лірика О.Олеся. Крім вищезгаданих композиторів, необхідно назвати В.Грудина (США), який звертався в основному до поезій О.Олеся та В.Сосюри, а Ф.Євсєєвський (Франція) дає цікаві прочитання лірики О.Олеся та сучасної поетки Г.Мазуренко. Я.Ласовський (США) інтерпретує у своїй вокальній музиці поезії Ю.Липи, В.Симоненка, Є.Маланюка, І.Драй-Хмари, Б.-І.Антонича, М.Рильського.

Свого роду унікальним зразком у вокальних жанрах є музика до власних поезій українсько-французького композитора та українсько-французького поета М.Кузана (Франція) – «Пісні любові» [11].

Іноземна поезія в романсовій творчості композиторів української діаспори є цікавою та специфічною її сторінкою. Саме інтегративні процеси найбільш відчутно спостерігаються при зверненні композиторів діаспори до творчості поетів світової класики та сучасних зарубіжних поетів. Дослідження цього ракурсу проблеми вокальної музики композиторів українського зарубіжжя буде свого роду відтворювати «зворотню перспективу» інтернаціональних векторів національних культур. Неординарною вокальною композицією постає один з вокальних циклів Гаррі Кулеші – «Чотири канадські фольклорні пісні» для голосу та 5-ти валторн. Так, яскраві зразки в даному ракурсі постають в творчості В.Грудина – Пісні на слова П.Б.Шеллі; Р.Придаткевича – вокальний цикл «Атомовий вік» на слова американських поетів; А.Рудницького – цикл «Китайська флейта» на слова китайських поетів, його ж «Чотири американські пісні» до текстів американських поетів; Дж. Сембрата – Пісні на слова Дж. Мілтона; А.Боярського (Ізраїль) – вокальний цикл «З африканської поезії», Ф.Якименка – романси на тексти російських поетів, В.Стон-Балтаровича – цикл «Самотня» на слова Ванг-Сенгю, Є.Іршаї (Словаччина) – вокальні цикли на слова Г.Лорки та «Німецькі пісні» на слова П.Гелана; Х.Кузьмич (Австралія-США) – «Місячні пісні» на слова австралійських поетів для голосу з фортепіано; Л.Кузьменко — цикл «Доктор Фаустус» на слова Хр.Мерлоу.

Російськомовна поезія в творчості композиторів української діаспори східного ареалу посідає доволі вагоме місце, що пов'язане з рядом історичних причин. Хоча до творчості російських поетів звертаються і композитори-діаспорники західних регіонів. Тут виділяються наступні композитори: В.Шуть – пісні на слова О.Пушкіна, М.Лермонтова, О.Толстого; В.Грудин – романси на слова М.Горького, О.Пушкіна, О.Фета; О.Грінберг (ФРН) – вокальні мініатюри на слова О.Фета; Є.Іршаї – вокальні цикли «Настане день», «Розмова» на слова російських поетів; І.Мацієвський - вокальні цикли на слова З.Гіппіус (1973) та М.Волошина (1987); Л.Грабовський - *Kogda (When)* - Introduction and Nine Miniatures (verses by Velimir Khlebnikov) for Mezzo Soprano Voice, Violin (also Viola), Clarinet, Piano, Additional Percussion Instruments, and Strings (1987), які межують з жанром сольної кантати.

Розгляд вокальної творчості композиторів української діаспори вимагає ще свого вагомого дослідження, адже тут йтиметься не лише про жанрові різновиди та методи втілення поетичного слова у музиці, поетикально-художні та образно-ідейні пріоритети, але і про нову стилістичну барву, за рахунок якої відбуватиметься оновлення музичного спектру національного мистецтва. Безперечно, що своєрідні та яскраві творчі індивідуальності з іманентними жанрово-стильовими вимірами та специфікою власних мистецько-естетичних засад – Ф.Якименко, Р.Придаткевич, І.Соневицький, М.Фоменко, С.Туркевич-Лукіянович, М.Кузан, В.Балей, Л.Грабовський – визнані в світі митці – дадуть очікувані результати своєрідно-неповторних зразків (подібно як і в інших жанрах вокальної чи інструментальної музики) у сфері сольних вокальних жанрів. Проте, вокальна музика цих та багатьох інших композиторів є практично невідомою на Батьківщині. Багато творів ще чекають свого прем'єрного виконання, бо і мистецька діаспора далеко не все актуалізувала на концертних естрадах. Тим не менше, якомога повніший жанровий та стильовий зріз вокальної музики композиторів діаспори дозволить прослідкувати динаміку та амплітуду розвитку і поширення, виявити внутрішні закономірності тих чи інших жанрових різновидів, провести систематизацію та диференціацію у сфері сольних вокальних композицій, де чіткого розмежування потребують жанри камерної вокальної музики, популярної пісні, обробки народної пісні тощо. Багаточисленні твори великої генерації композиторів української діаспори передбачають і спробу періодизації жанрів вокальної музики.

Очевидно, що не всі твори українських композиторів діаспори є рівноцінними, але саме вокальна творчість стає тим мірилом творчих та стильових інтенцій, що привносять в багатий, різноманітний та різнобарвний світ одного з найвагоміших жанрів національної музичної культури – сольні вокальні жанри – нове і цікаве слово, здатне суттєво поповнити та збагатити мистецьку палітру цього світу. Отже, створення композиторами діаспори багаточисленних зразків в даному жанрі та активне музичне життя української вокальної музики на світових теренах вимагає свого осмислення та впровадження в загальну систему духовно-культурних цінностей українського народу.

1. Антонович М. Богдан Весоловський / Мирослав Антонович // Новий шлях. – 1981. – 21 листопада.
2. Булат Т. Інформація з Нью-Йорка / Тамара Булат // Музика. – 1992. – №8.
3. Булат Т. Уперше про Федора Якименка / Тамара Булат // Музика. – 1988. – №4.
4. Дувирак Д. Музыка украинского зарубежья / Дагмара Дувирак // Советская музыка. – 1991. – №10.
5. Зорич В. Пісні Б. Весоловського повертаються на Батьківщину / В.Зорич // Патріот України – 1998. – 4–17 травня.
6. Кияновська Л. Наш гість – маестро Соневицький / Любов Кияновська // Музика. – 1996. – №3.
7. Лисько З. Федір Якименко – визначна, але малознана постать в історії української музики / Зиновій Лисько // Музика. – 1994. – №1.
8. Николаева Е. Валерий Кикта: на рубеже веков / Елена Николаева // Музыкальная Академия. – 2001. – №4.
9. Муха А. Композитори України та української діаспори. Довідник / Антон Муха. – Київ : «Музична Україна», 2004 – 352 с.
10. Рудницький А. Українська музика / Антін Рудницький. – Мюнхен, 1963 –
11. Павлишин С. Марян Кузан / Стефанія Павлишин. – Львів, 1993 –
12. Павлишин С. Ігор Соневицький / Стефанія Павлишин. – Львів : БаК, 2005. – 119 с.
13. Павлишин С. Стефанія Туркевич-Лукіянович / Стефанія Павлишин. Львів : БаК, 2004. – 157 с.
14. Приходько Г. Поезія Івана Багряного в музиці композиторів української діаспори / Г. Приходько // Народна творчість та етнографія. – 1993. – №4.
15. Українські композитори. Біобібліографічний довідник / Упор. М. Дитиняк. – Едмонтон, Альберта (Канада), 1986.
16. Sonevytskyi I. Dictionary of Ukrainian composers / I. Sonevytskyi, N. Palidvor-Sonevytska. – New-York, 1993; Lviv, 1997 (reprint).

В статье рассматривается жанровый спектр вокальной сольной музыки в творчестве композиторов украинской диаспоры, среди которых наиболее распространёнными стали жанры обработок украинских народных песен, духовная и патриотическая лирика. Широкая жанровая амплитуда вокальных композиций на слова украинских поэтов определяет главные идейно-тематические концепты и доминантные особенности жанра в украинской музыке зарубежья.

Ключевые слова: композиторы украинской диаспоры, вокальная музыка, жанровая палитра, духовная лирика, патриотические песни, романсы на слова украинских поэтов.

This article deals with genre spectrum of vocal solo music in the art of Ukrainian diaspora composers, among which such genres as processing of Ukrainian folk songs, sacral and patriotic lyrics have become the largest proliferation. Wide genre amplitude of vocal compositions, written by Ukrainian poets defines the leading thematic concepts and dominative genre features in Ukrainian music of diaspora.

Key words: composers of Ukrainian diaspora, vocal music, genre palette.

УДК 78 : 7.07

Христина Скрипка

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІА-ПРОСТОРІ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

У статті розглядаються складові системи засобів масової інформації та медіа-ресурсів українців Великобританії. Проаналізовано динаміку їх розвитку впродовж ХХ – початку ХХІ ст. та основні напрями діяльності у сфері інформативного забезпечення. Детально визначена культурно-мистецька тематика в українських виданнях, радіо, інтернет-сторінках Великобританії.

Ключові слова: українські засоби масової інформації Великобританії, український медіа-простір діаспори, часописи, радіо, інтернет-ресурси.